

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.10.2013 r.

nr. 4904 podpis. M. Połci

Warszawa, dn. 25.10.2013 r.

DSZ.I.0702-1-2-JK/13

SEKRETARZ
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 30.10.13
nr. podpis.

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 9 października br., znak: BPS/043-40-1744/13, przesyłające tekst oświadczenia złożonego w dniu 3 października 2013 r. przez Senatora Andrzeja Misiółka podczas 40. posiedzenia Senatu RP, przekazuję poniższe informacje:

1. W zakresie nabywania prawa do emerytury lub renty w przypadku odprowadzania składek ubezpieczeniowych za granicą.

W przypadku świadczeń emerytalno-rentowych, podstawową zasadą jest, że każde państwo członkowskie wypłaca świadczenia za okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem tego państwa. Dlatego też, osoba, która posiada okresy ubezpieczenia w kilku państwach członkowskich, emeryturę lub rentę może uzyskać w każdym z nich, o ile w każdym z tych państw spełnia warunki wymagane do nabycia danego świadczenia (np. ukończony wiek emerytalny, minimalny staż ubezpieczeniowy). Nie ma więc zagrożenia, że składki na ubezpieczenie społeczne, które zostały opłacone z tytułu pracy wykonywanej za granicą i odprowadzone do systemu ubezpieczenia społecznego innego niż Polska państwa członkowskiego przepadają. Z tytułu opłaconych składek ubezpieczeniowych (składkowych okresów ubezpieczenia), instytucja ubezpieczeniowa danego państwa jest zobowiązana rozpatrzyć wnioski o emeryturę lub rentę i przyznać prawo do świadczenia, jeżeli warunki wymagane do jego nabycia, zostały spełnione.

W celu ułatwienia wnioskodawcy spełnienia warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia stosowana jest unijna zasada sumowania okresów ubezpieczenia. Jest to jedna z podstawowych zasad koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Pozwala ona na sumowanie okresów ubezpieczenia przebytych w różnych państwach członkowskich, w celu ustalenia prawa do konkretnego świadczenia (np. emerytury, renty). Zgodnie z nią, jeżeli ustawodawstwo danego państwa uzależnia nabycie prawa do świadczenia od osiągnięcia pewnych okresów ubezpieczenia, instytucja właściwa tego państwa powinna zsumować okresy ubezpieczenia, które dana osoba posiada w systemach ubezpieczeniowych innych państw członkowskich. Oznacza to, że jeżeli w jednym państwie członkowskim nie ma wystarczającego okresu ubezpieczenia do uzyskania emerytury, dla jej przyznania uwzględnia się (inaczej: sumuje, dolicza), również zagraniczne okresy ubezpieczenia, które wnioskodawca przebył w innych państwach członkowskich. Jest to zasada fundamentalna z punktu widzenia interesów obywateli państw członkowskich, gdyż systemy zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw często uzależniają nabycie prawa do świadczeń od posiadania odpowiednio długiego okresu ubezpieczenia.

Wobec powyższego osobie, która posiada okresy ubezpieczenia za granicą, ale w wymiarze krótszym niż wymagany przez ustawodawstwo danego państwa, możliwe jest zaliczenie, w celu uzyskania prawa do świadczenia emerytalnego lub rentowego również okresów ubezpieczenia przebytych w innych państwach członkowskich. Dzięki zastosowaniu zasady sumowania okresów osoby, które opłacały składki do systemów ubezpieczenia społecznego innych państw członkowskich, mają możliwość uzyskania prawa do świadczeń z każdego z tych państw, obliczonych jako proporcja okresów ubezpieczenia przebytych w danym państwie do sumy wszystkich okresów ubezpieczenia przebytych w państwach członkowskich.

2. W zakresie wyboru zagranicznego ubezpieczyciela.

Od dnia 1 maja 2010 r., zasady ustalania ustawodawstwa właściwego w zakresie zabezpieczenia społecznego dla obywateli państw członkowskich przemieszczających się w obrębie Unii Europejskiej regulują postanowienia *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego*. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, pracownicy migrujący podlegają w zakresie zabezpieczenia społecznego **ustawodawstwu**

tylko jednego państwa członkowskiego, przy czym czynnikiem decydującym dla ustalenia tzw. ustawodawstwa właściwego jest miejsce wykonywania pracy. Osoba zainteresowana podlega zatem systemowi zabezpieczenia społecznego tego państwa członkowskiego, na terytorium którego faktycznie pracuje, nawet jeżeli zamieszkuje w innym państwie, lub jeżeli jej pracodawca ma swoją siedzibę w innym państwie. Od zasady tej rozporządzenie nr 883/2004 przewiduje pewne wyjątki, gdyż specyfika niektórych zawodów czy rodzajów zatrudnienia uniemożliwia rygorystyczne stosowanie reguły miejsca faktycznego wykonywania pracy w każdym przypadku migracji zarobkowej. W każdym jednak przypadku przepisy unijne wskazują państwo, którego ustawodawstwo ma zastosowanie do pracownika migrującego, który znalazł się w określonej sytuacji. Są to unijne reguły kolizyjne określające ustawodawstwo, które ma zastosowanie do danego pracownika migrującego. Reguły te zostały wskazane w tytule II rozporządzenia nr 883/2004 - „Określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa”. Dlatego też nie można mówić o dowolności i dobrowolności wyboru systemu ubezpieczeniowego, któremu podlega pracownik migrujący. Taka dobrowolność byłaby sprzeczna z postanowieniami tytułu II rozporządzenia nr 883/2004.

Należy jednak wyraźnie zaznaczyć, że reguły określone w tytule II rozporządzenia nr 883/2004 mają zastosowanie wyłącznie do pracowników migrujących. Natomiast osoba, o której mowa w pytaniu Senatora Andrzeja Misiołka, czyli „polski obywatel wykonujący pracę w Polsce”, nie jest pracownikiem migrującym. Oznacza to, że do tej osoby może mieć zastosowanie wyłącznie polskie ustawodawstwo wewnętrzne dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym, czyli przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585, z późn. zm.). Zgodnie z przepisami tej ustawy osoba, która na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej jest pracownikiem, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w Polsce.

z up. **MINISTER**
PODSEKRETARZ STANU
Marek Bucior